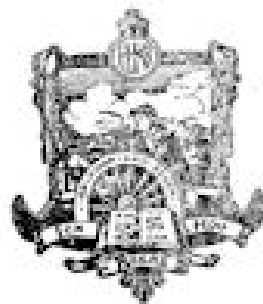

HOU ZEE!

TWEEDE CHRISTELIJK
JEUGD-JAARBOEK

ONDER REDACTIE VAN
Q. A. DE RIDDER
EN P. J. RISSEEUW

UITGAVE VAN J. H. KOK N.V., KAMPEN — 1932.

LUTHERS JONGEN

door

M. A. M. RENES-BOLDINGH.

LUTHERS jongetje heet Moeara en hij woont met zijn ouders en zijn kleine zusje Tiorina in Batakland, in het dorpje, dat bijna geheel verscholen ligt op de bodem van een ravijn, halverwegen de weg Taroe-toeng-Pea Radja. Hoeta Si Hoboek heet het dorpje, en het is niet, zooals bijna alle andere hoeta's van Batakland omgeven door een hooge leemen wal, waarop de gevaarlijke stekelbamboe zijn takken dooreenslingert. Die aardwallen zijn nog overblijfsels uit de vroegere, heidensche tijd, toen elk dorp zich verschansen en beveiligen moest tegen de moordzucht van zijn bureu.

Maar Hoeta Si Hoboek ligt vrij en open. Van af de groote verkeersweg ziet men de menschen werken en de kinderen spelen en men kan precies de kleine paadjes volgen, die naar de afzonderlijke huisjes voeren.

Het huis van Luther is een van de nieuwste, van bruin hout getimmerd en met een zwart verweerd, houten dak, waarop varens en bloeiende grassen groeien. Het staat op hooge palen, wel een meter boven de grond, zoodat, wie er binnen wil gaan, eerst een houten trapje op moet, voor hij op de galerij of emper komt.

Achter het huisje staat een breede, dubbele rij pisang-boomen, waarvan de reusachtige, gehavende bladeren ritselen en klapperen bij ieder verdwaald windzuchtje, dat het ravijn binnenkomt. Maar tusschen die gescheurde bladeren hangen de zware trossen pisang omlaag — één tros aan elke

boom. Want een pisangboom bloeit slechts één maal in z'n leven en geeft slechts éénmaal vruchten. Zoodra één pisang van een tros geel begint te worden, plukt vader Luther de geheele tros af en hangt die op een droog, zonnig plekje, om snel verder te rijpen. En zijn ze eenmaal rijp, dan mag Moeara er van eten, zooveel zijn mondje lust. Pisang, rijst

Luthers huize.

en zonnewarmte, dat zijn de dingen, waarvan de Bataksche kinderen groot moeten worden en wanneer er dan nog de liefde der ouders en de zegenende handen van den Heiland bijkomen, zooals bij den kleinen Moeara, dan heeft zoo'n kind in Batakland de heerlijkste jeugd, die men zich denken kan.

Vlak achter de pisangtuin verheft zich grauw en geweldig de steile rotswand.

Na hevige regens ruischt langs die wand het water bij stroomen naar beneden, en vormt groote plassen rondom de huizen. Dan is het eerst recht van belang, dat die zoo

hoog op palen gezet zijn, want nu kan het water tenminste niet de huisjes binnendringen. De menschen waden door die plassen wel heen. Ze loopen immers toch altijd op bloote voeten en waden dikwijls door de rivier of door de bergbeken, als dat hun weg bekorten kan.

Wanneer de kleine Moeara onder aan de rotswand staat en met knipperende oogen naar boven tuurt, ziet hij soms heel hoog boven zich de auto's voorbij snorren, en van heel ver hoort hij hun fel getoeter, telkens als ze één van de vele bochten in de weg nemen moeten.

„Ik ben niet bang, nee, ik ben niet bang,” zegt Moeara dan tegen zichzelf, en dat is wel noodig, want eigenlijk is hij nog wél bang voor die razende auto's daarboven, al is 't dan ook niet meer zóó erg, als een paar jaar geleden. Toen liep hij altijd nog naar zijn moeder, wanneer hij een auto hoorde aankomen, soms zóó hard, dat hij over zijn eigen beenen struikelde en met een geschaafd neusje of ontvelde knieën zich gillend achter moeders bonte sarongrok verbergen kwam.

Vóór het dorpje, zóó dat de heerlijke tropenzon ze de gansche dag kan koesteren, liggen de rijstakkers of sawa's, keurig verdeeld in groote vakken, met aangestampte aardwallen er tusschen, die het bevløeiingswater moeten dóórlaten of óphouden, al naar dat het voor de teere rijstplantjes noodig is. Wanneer het een paar dagen achtereen flink geregend heeft, blijven de wallen gesloten, zoodat het water dat langs goten en pijpen uit 't gebergte komt springen, de sawa's niet nog natter kan maken, dan ze reeds zijn. Maar als het lange tijd droog is, dan worden er dóórlaten in de walletjes gemaakt, waarop het frissche bergwater één voor één de rijstakkers bevochtigt, en de jonge planten redt van den verschroeiingsdood.

Wat kan het warm zijn in het dorpje, waar Moeara woont! Warm als in een oven, doordat de zonnebrand tusschen de hooge bergmuren hangen blijft.

Moeara draagt gewoonlijk alleen maar een katoenen pakje, zóó over zijn bloote, bruine lijf, maar dat is hem eigenlijk nog te veel.

„Toe moeder, laat me naakt loopen,” zegt hij wel eens

en meteen rukt hij het eenige knoopje, dat de sluiting vormt, al los, om uit zijn pak te stappen. Maar dat wil moeder niet hebben.

„Je moet je pak aanhouden”, zegt ze. „Heidenen loopen naakt, maar wij zijn Goddank Christenen, en de zendingen hebben ons geleerd, dat we behoorlijk gekleed moeten gaan.”

„Wat zijn dat, moeder, heidenen?” vraagt Moeara.

Moeder Magdalena richt zich op uit de gebukte houding, waarin ze al een tijd lang heeft staan wieden tusschen de rijstplantjes, en terwijl ze één hand in haar rug drukt, omdat die van het bukken zoo pijnlijk is, zegt ze: „heidenen zijn menschen, die den Heere Jezus nog niet kennen, en die nu altijd in angst leven voor booze geesten en toovermachten. En die de vreeselijkste dingen doen, om van die angst af te komen.”

Moeara wil juist nog veel meer vragen doen, want de Bataksche jongens zijn al net als de Hollandsche, en als alle jongens over de geheele wereld: ze vragen altijd: „waarom” en „hoe doet u dat”.

Maar nu krijgt Moeara geen gelegenheid daartoe, want in de hut begint de kleine Tiorina luide te schreien en de moeder gaat naar binnen, om zusje te halen.

„Heb je honger?” zegt ze zachtjes, terwijl ze het kleine bruine kindje opneemt. „Kom maar bij moeder, dan mag je drinken.”

Ze pakt het kindje in een mooien, gekleurden draagdoek en neemt het mee naar buiten, waar ze op een beschaduwde walletje gaat zitten. Nu schreit het kleine ding niet meer en de groote broer staat er naar te kijken, hoe ze gulzig haar kleine buikje vol zuigt. Haar mooie, zwarte fluweel-oogjes heeft ze er bij dichtgeknepen en de handjes houdt ze tot vuistjes gebald.

„Is Tiorina ook een Christen?” vraagt opeens Moeara. „Ja zeker,” zegt zijn moeder. „Je weet toch wel, dat ze een paar weken geleden gedoopt is? Weet je dat nog wel, Moeara?”

„Jawel,” zegt de jongen. „Toen hebben we gezongen: „dat ik Jezus' schaapje ben” en toen zijn grootvader en grootmoeder bij ons geweest. O! daar komt vader aan!”

roept hij ineens, en al zijn vragen vergetend, snelt hij vader Luther tegemoet, die juist van de groote weg is afgeslagen en nu langs het smalle kronkelpaadje naar zijn huisje afdaalt.

Luther is kok bij een Europeesche familie in Taroetoeng, en in de warme middaguren, wanneer er toch niet gewerkt kan worden, heeft hij altijd een paar uren vrij. Soms blijft hij daarginds, om in de bediendenkamer een middagslaapje te houden, maar meestal heeft hij er een lange, heete wandeling voor over, om zijn vrouw en zijn kinderen even te zien.

„Vader! Vader!” juicht Moeara, en grijpt stevig Luthers hand beet. Die glimlacht verheugd, nu hij zijn heele gezin daar zoo tevreden en gelukkig bij elkaar vindt. Met zijn vrije hand voelt hij eens in zijn zak en haalt er wat uit voor zijn jongen. Eerst een zakje vol bonte snoeperijen, in een Chineesch winkeltje gekocht, waarvan moeder er ook graag een lust, en dan nog een aardig speelgoed-vogeltje, dat kunstig van gele en groene en roode houtspaanders in elkaar is gezet. Aan een stok met een lang, dun touw kan dat vogeltje rondzwaaien. Dan spreidt het zijn roode staart uit en laat een snorrend geluid hooren.

Hoe harder men zwaait, hoe scherper het gesnor wordt. Bataksche kinderen zijn niet verwend met duur speelgoed, en dit vogeltje is voor Moeara een groote schat, die hij dadelijk aan zijn moeder laat zien. Daarna posteert hij zich op een kleine afstand, wijdbeens, en laat z'n vogeltje vliegen en snorren dat 't zoo'n aard heeft. Zzzzz! zzzzz! doet het bij elke zwaai. „Harder!” roept Moeara opgewonden. „Piep nog harder!”

Nu wordt 't spelletje veel te woest. Juist wil vader Luther, die naast z'n vrouw op het walletje is gaan zitten, er een stokje voor steken — maar 't is al te laat. Het onsterke touwtje breekt en 't vogeltje vliegt een heel eind weg, en — juist met een vaartje tegen de beenen van een ouden man, die óók van de hoofdweg gekomen is, en zijn hut wil opzoeken.

Een wonderlijke oude man is het. Hij draagt een wijde, vuile katoenen broek en om zijn magere bloote bovenlijf heeft hij alleen maar een gescheurde lap geslagen. Zijn

grijze haar en baard zijn lang en verwilderd en zijn oogen kijken boos, alsof de heele wereld zijn vijand is.

Dat dié man nu juist het vogeltje tegen zich aan moest krijgen. Moeara schrikt er zóó van, dat hij zijn speelgoed niet eens durft oprapen. Maar ook de moeder kijkt angstig haar man aan en zegt zachtjes: „O, 't is nog wel de datoe!”

Een datoe, ja, dat is de oude man. Een gevreesde Batak-sche tooverpriester. Eén van de weinigen, die er uit het oude heidendom nog zijn overgebleven. De menschen zijn bang voor hem en mijden hem zooveel mogelijk, want diep in hun harten woont nog de geheime angst voor de duistere macht, die de datoe's beweren te bezitten. Een datoe kan op een afstand menschen en dieren met zijn bezweringen ziek of gezond maken. Hij kan regen brengen, en een droge tijd. Hij kan liefde en haat tusschen twee menschen zaaien, hij kan giftdranken brouwen, die den vijand een snelle of een langzame marteldood doen sterven. Ja, zelfs zijn er, die gelooven, dat een datoe zich des nachts, bij volle maan, in een tijger veranderen kan, om de menschen kwaad te berokkenen.

En tegen zóó'n gevaarlijken man vliegt nu juist Moeara's vogeltje op. Dat kón toch niet erger! Neen, terughalen durft hij het niet.

Stokstijf, één vinger in de mond, blijft hij staan, de groote, zwarte oogen vol schrik op den datoe gevestigd. Zijn moeder roept: „Moeara, zeg: Santábi!” en Moeara fluistert: „Santábi, datoe Laban”: „ik vraag vergeving.”

De oude man echter vervolgt zijn weg, alsof er niets gebeurd is. Bij Luther en zijn vrouw gekomen, groet hij kortaf: „tábé!” Zij antwoorden beleefd: „horas hamoe!” „wees gegroet!” Maar verder wordt er over het geval niet gesproken.

„Als hij 't kind maar geen kwaad doet. Hij is toch een echte datoe.”

„En onze God is een trouwe God, en Jezus Christus heeft voor ons alle macht der duisternis overwonnen”, zegt Luther uit de grond van zijn hart.

„Ja,” zegt zijn vrouw beschaamd. Want het geloof van Luther is ook háár geloof. Alleen, als ze bezorgd is voor